

Den 6. marts 2024
MIM 31-24

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning PLAN/2017/1813 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstoffet mepanipyrim, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (Komitesag)

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstoffet mepanipyrim, ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitésag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Der er godkendt midler med stoffet i Danmark. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 20. og 21. marts 2024.

Der er ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner, men der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelser af midler indeholdende mepanipyrim skal trækkes tilbage. Forslaget om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim vil være uden væsentlige dyrkningsmæssige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for menneskers sundhed og miljø.

Miljøstyrelsen vurderer, at der er ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed og miljø. Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning PLAN/2017/1813 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstoffet mepanipyrim jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14 og 20 som fastlægger, at aktivstoffer skal fornyes i henhold til forordningen, og at Kommissionen skal foreslå

enten en fornyet godkendelse eller en ikke-fornyet godkendelse af et aktivstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 20. og 21. marts 2024.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om ikke-fornyet godkendelse af aktivstoffet mepanipyrim i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Aktivstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under den europæiske fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA), hvor flere EU-staters pesticidmyndigheder har deltaget. Denne vurdering har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstoffet i henhold til forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapport, der hører til forslaget, har vurderingen af aktivstoffet ud fra ansøgte anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstoffet opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-3 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der ifølge Kommissionen er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde
Mepanipyrim	Svampebekæmpelse i druer på friland samt i jordbær og tomater i væksthuse og på friland.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor

regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstoffet mepanipyrim er godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark. Der er godkendt et plantebeskyttelsesmiddel indeholdende mepanipyrim i Danmark til bekæmpelse af gråskimmel i jordbær.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive slettet fra bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelsen af midlet indeholdende mepanipyrim skal trækkes tilbage. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Forslaget om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim vil have ubetydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser af Kommissionens forslag er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO). Der er et godkendt middel i Danmark indeholdende mepanipyrim. Midlet er godkendt til bekæmpelse af gråskimmel i jordbær. Ifølge "Bekæmpelsesmiddelstatistik 2021" blev der i 2021 solgt 61,6 kg mepanipyrim. Til bekæmpelse af gråskimmel findes ni forskellige alternative midler som indeholder syv forskellige kemiske aktivstoffer og to mikrobiologiske, som tilhører syv forskellige aktivstofgrupper. Mepanipyrim vurderes ikke at have betydning som resistensbryder. Der vurderes at være god mulighed for at opnå en effektiv bekæmpelse af gråskimmel samt forebygge udviklingen af resistens vha. de tilgængelige alternativer til mepanipyrim. Da forbruget af mepanipyrim er ubetydeligt, og de alternative muligheder for bekæmpelse af gråskimmel i jordbær er tilstrækkelige vurderer AGRO, at der ikke vil være betydelige konsekvenser for erhvervet af et forbud imod mepanipyrim.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for menneskers sundhed og miljø.

EU-vurderingen har vist, at mepanipyrim skal klassificeres for sundhedseffekter. Det skal mærkes "H351: Mistænkt for at fremkalde kræft". EU-vurderingen har endvidere vist, at stoffet er hormonforstyrrende.

Der er ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt der er tale om ubetydelig eksponering af sprøjteførere og arbejdstagere, naboer og forbipasserende, som det kræves for hormonforstyrrende stoffer. Det vil sige, at der er ikke vist at eksponeringen er ubetydelig.

Den almindelige risikovurdering viser, at der i jordbær og tomater dyrket i væksthuse ikke er sikker anvendelse for sprøjteførere.

Miljøstyrelsen vurderer, at mepanipyrim opfylder afskæringskriteriet for iboende egenskaber, idet stoffet er hormonforstyrrende, og at det ikke er vist, at eksponeringen er ubetydelig for forbrugerne ift. sundhed og rester i fødevarer. EU-vurderingen viser, at restkoncentrationer i de repræsentative afgrøder er over 0,01 mg/kg og eksponeringen er derfor ikke ubetydelig.

Derudover mangler der data om hvorvidt der dannes skadelige nedbrydningsprodukter i mennesker, samt om stoffet er skadeligt for huden ved lyspåvirkning, da laboratorietest har vist at stoffet er giftigt for celler ved lyspåvirkning.

EU-vurderingen har vist, at mepanipyrim skal miljøfareklassificeres. Det skal mærkes med "H410: Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer".

Mepanipyrim nedbrydes langsomt i jord, som det kan bindes stærkt til. Modelberegninger viser, at mepanipyrim ikke udvaskes i uacceptabelt omfang til grundvand.

EU-vurderingen har vist, at stoffet er hormonforstyrrende for vilde pattedyr. For andre ikke-målorganismer, fisk og padder, mangler der data for at kunne færdiggøre vurderingen for hormonforstyrrende effekter. Risikovurderingen er derfor ikke afsluttet.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at der ikke er vist sikker anvendelse, for så vidt angår miljø for udendørsanvendelser og for væksthuseanvendelser, som giver anledning til miljøeksponering, og det er derudover ikke vist, at eksponeringen er ubetydelig ift. miljø.

Miljøstyrelsen vurderer på linje med Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for menneskers sundhed og miljø.

Det vurderes derfor linje med Kommissionen, at stoffet ikke opfylder kriterierne for godkendelse i henhold til i artikel 4, stk. 1-4 og artikel 22 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed og miljø.

Høring

Sagen har været i høring i Miljøspecialudvalget. Der er ikke kommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for aktivstoffet mepanipyrim. Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget om ikke-fornyset godkendelse af mepanipyrim.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.